

Z
OKRESNÝ ARCHÍV V ŽIARI NAD HRONOM
SO SÍDLOM V KREMNICI

Okresný úrad
vo Svätom Kríži nad Hronom
(v Žiari nad Hronom)
1923-1928

INVENTÁR

Kríži n/Hr.
1965

Okresný archív v Žiari nad Hronom
so sídlom v Kremnici

OKRESNÝ ÚRAD
VO SVÄTOM KRÍŽI NAD HRONOM
/ V ŽIARI NAD HRONOM /

1923 - 1928

Inventár

Jozef Mácel

Margita Sáčková

1965

ÚVOD

Vývoj organizácie Okresného úradu.

Svätokrížsky okres /teraz Žiarsky/ ako administratívna inštitúcia jestvoval už pred 100 rokmi. Volal sa "Pohronský", neskôr "Tekovsko svätokrížsky" a "Hronsko svätokrížsky". V rokoch 1850 - 51 bol jeho sídlom Hliník nad Hronom, potom stri edavo Nová Baňa, Žarnovica, Sklené Teplice, Vyhne a od roku 1875 Svätý Kríž /Žiar/ nad Hronom. V rokoch 1850 - 61 tento okres spravoval 43 obcí a v rokoch 1861 - 71 52 obcí. Neskôršie - až do roku 1920 mal okres 56 obcí a patril k najväčším v Tekovskej župe. V roku 1920 tekovský župan nariadením č. 3106/1920 vyčlenil z právomoci svätokrížskeho hlavného slúžneho 7 obcí z okolia Kremnice a pričlenil ich pod správu Magistrátu mesta Kremnice.

Vládnym nariadením č. 310/1922 Zb. zo dňa 26.X.1922 boli na Slovensku zrušené všetky slúžnovské úrady a miesto nich boli zriadené okresné úrady, ktoré začali svoju činnosť 1.I.1923. Tak nadobudol účinnosť zákon č. 126/1920 Zb. o župnom zriadení.

Zákonom č. 275/1922 Zb. bola z okresu vyčlenená značná časť obcí, ktoré boli pripojené k novoutvoreným okresom v Banskej Štiavnici, Kremnici a v Novej Bani.

Po týchto reorganizáciách OÚ vo Svätom Kríži nad Hronom patrili tieto obce :

Dúbrava, Trnavá Hora, Ihráč, Jalná, Jastrabá, Klačany /Tekovské Klačany/, Kosorín, Stará Kremnička, Svätý Kríž, Ladomer, Janová Lehota, Nová Lehota, Bartošova Lehôtka, Lovča, Lovčica, Lutila, Nevolné, Pitelová, Slasáká, Trubín, Horné Opatovce, Prestavky, Podhradie /Šašovské Podhradie/ a Vieska.

Takto novoutvorený okres svätokrížsky mal 17 766 obyvateľov. Z toho 13 995 obyvateľov národnosti slovenskej, 3 688 obyvateľov národnosti nemeckej a 83 obyvateľov národnosti maďarskej. Rozloha okresu bola 306 km² a susedil s okresmi : Kremnica, Prievidza, Nová Baňa a Zvolen.

Právomoc okresného náčelníka, právomoc a povinnosti osobníctva okresného úradu a spôsob úradovania vymedzil "Jednací poriadok pre župné a okresné úrady" /vládne nariadenie č. 29/1922 Zb./.

Prvým okresným náčelníkom vo Svätom Kríži sa stal dovtedajší hlavný slúžny Anton Janeček. Dňa 25.III.1923 prevzal od neho funkciu okresného náčelníka dr. František Koldovský, ktorý ju vykonával až do zrušenia okresu - potažne do jeho zlúčenia s Kremnickým okresom - v roku 1928.

Voleným orgánom okresného úradu bol okresný výbor, ktorý začal svoju činnosť 27.II.1924.

Svätokrížsky okres patril pod XVIII. župu - Zvolenský.

V porovnaní so slúžnovským úradom bola rozšírená i kompetencia okresného úradu. Okresnému úradu pripadol dozor nad obcami, pôsobnosť v odbore verejného zdravotníctva a kultúry, cestnej a priemyselnej správy, vo veciach manželských, vydávanie cestovných pasov a iných, ktoré úlohy boli prenesené zo župných úradov na úrady okresné. Prítom však okresný úrad vo Svätom Kríži /Žiar nad Hronom/ mal len 6 zamestnancov.

Okresný úrad vo Svätom Kríži /Žiar nad Hronom/ nemal žiadne pomocné oddelenia. Finančné, technické a lesné oddelenie bolo na Župnom úrade vo Zvolene a len pracovník pre vojenské záležitosti bol vo Svätom Kríži. Okresný veterinár a okresný lekár neboli zamestnancami okresného úradu, ale dostávali určité odmeny za výkon svojej služby.

Svätokrížsky okres nemal vlastný okresný súd a preto súdne záležitosti obcí riešil Okresný súd v Kremnici až na obce Horné Opatovce, Ladomer, Vieska a Šašovské Podhradie, ktoré patrili pod Okresný súd v Novej Bani. V roku 1925 tieto obce tiež požiadali, aby boli prijaté pod Okresný súd v Kremnici, v čom sa im aj vyhovel.

Hospodársky, kultúrny a spoločenský život v obciach ako i administratívne záležitosti obcí svätokrížskeho okresu malo na starosti 6 Obvodných notárskych úradov, ktoré boli v týchto obciach :

- 1/ Jastrabá /pre obce: Ihráč, Jastrabá, Bartošová Lehôtka a Nevolné/;
- 2/ Ladomer /pre obce: Ladomer, Horné Opatovce, Šašovské Podhradie, Vieska/ ;
- 3/ Janova Lehota /pre obce: Kosorín, Janova Lehota a Nová Lehota/;
- 4/ Veľká Lovča /pre obce: Malá Lovča, Veľká Lovča, Prestavky a Trubín/ ;

5/ Svätý Kríž /Žiar nad Hronom/ pre obce: Stará Kremnička, Svätý Kríž, Lutíla a Slaská ;

6/ Pitelová /pre obce: Dúbrava, Trnavá Hora, Jalná, Klačany a Pitelová ;

Okres bol taktiež rozdelený na tri žandárske okrsky, ktoré mali sídlo v Pitelovej, vo Svätom Kríži /Žiar nad Hronom/ a v Janovej Lehote.

Ináč v sídle Okresného úradu vo Svätom Kríži /Žiar nad Hronom/ bola úradovňa pošty, železničná stanica na trati Zvolen - Levice a bola tam tiež úradovňa okresného cestmajstra, ktorý vykonával dozor nad údržbou ciest v okrese.

II.

DEJINY FONDU .

Písomnosti Okresného úradu vo Svätom Kríži nad Hronom, pokiaľ boli uschované na uvedenom úrade až do roku 1928 boli pomerne zachovalé. Po zlúčení okresu Svätý Kríž /Žiar nad Hronom/ s okresom Kremnica, boli tieto písomnosti prevezené do Kremnice a uskladnené na povale Okresného úradu v Kremnici až do roku 1953, kedy bol fond prevzatý Okresným archívom v Kremnici a uskladnený v mestskej Dolnej bráne. Tieto spisy prevzal a zakrabicoval vtedajší pracovník Okresného archívu v Kremnici Ľudovít Rovný.

K spracovaniu a k zinventarizovaniu spisov však došlo až koncom roku 1964 a začiatkom roku 1965, kedy sa zistilo, že fond postihli značné straty a že nie je úplný. Najväčšie straty postihli knihy správne i evidenčné

ako aj registratúrne pomôcky. Spisový materiál je pomerne zachovalý a chýba len časť administratívnych spisov z roku 1923 a priestupkové spisy z rokov 1924, 1927 a 1928. Z kníh správnych nie je zachovaná ani jedna kniha zápisníc OV, z evidenčných sa zachovali evidencia pasov a evidencia robotných knížiek. Iné evidenčné knihy sa nezachovali.

Z registratúrnych pomôcok sa zachovali všetky administratívne protokoly a indexy, protokoly a indexy vojenské a časť registratúrnych pomôcok z agendy priestupkovej.

Kedy a kde postihli straty fond to nemožno zistiť, dá sa však predpokladať, že sa tak stalo pri prevážaní fondu zo Svätého Kríža nad Hronom do Kremnice a pri prevážaní z budovy OÚ v Kremnici, kde bol fond uskladnený do Okresného archívu.

Materiál bol zakrabicovaný hneď po jeho prevzatí do OA. Skartácia sa vykonala pri jeho inventarizovaní v roku 1965. Boli vyskartované najmä všeobecné obežníky župného úradu a to najmä z tých dôvodov, že v terajšom Okresnom archíve Žiar nad Hronom sú uložené spisy zo štyroch vtedajších okresných úradov a preto sme považovali za nepotrebné uskladňovať všeobecné obežníky všetkých fondov Okresných úradov, ale len tam, kde obežníky mali aspoň nejakú odozvu; ďalej boli skartované spisy vojenskej agendy, trestné listy, ktorým už uplynula ukladacia lehota a iné. Vcelku boli ponechané spisy týkajúce sa hospodárskeho, politického, spoločenského a kultúrneho života obyvateľstva.

Fond teraz po zinventarizovaní je uložený v regáloch v miestnostiach Dolnej brány v Kremnici.

III.

Archívna charakteristika fondu.

Nové okresné zriadenie vo svätokrížskom /žiarskom/okrese vošlo do života dňom 1.I.1923. Týmto dňom sa datuje aj vznik fondu. Týmto dňom sa začalo samostatné protokolovanie a ukladanie spisov Okresného úradu. Spisový materiál bývalého Slúžnovského úradu do roku 1923 bol uložený a zarchivovaný. Zachovaný spisový materiál z rokov 1851 až 1922 je uložený v Štátnom archíve v Nitre.

Koncovou časovou hranicou fondu je rok 1928, kedy došlo k zlúčeniu svätokrížskeho /žiarskeho/ okresu s okresom kremnickým.

System spisovej služby okresného úradu určoval Kancelársky poriadok pre župné a okresné úrady, vydaný Ministerstvom vnútra výnosom č. 93 173/3 - 1922.

Spisový plán delil registratúru okresného úradu na agendu prezidiálnu, administratívnu a priestupkovú.

Prezidiálne spisy sa protokovali systémom základného čísla a ukladali sa chronologicko - numericky; tak isto aj spisy administratívnej agendy boli ukladané uvedeným spôsobom. Pre každý druh spisovej agendy sa viedol samostatný protokol a index. Vojenská agenda má taktiež svoj vlastný protokol a index, ale je uložená medzi administratívnou agendou. Priestupkové spisy sa protokovali ako administratívne, alebo prezidiálne a boli uložené samostatne. Počas trvania OÚ nedošlo k žiadnej zmene v ukladani spisovej agendy.

Okresný úrad vo Svätom Kříži /Žiar nad Hronom/ mal z odborných oddelení len oddelenie zdravotnícke a veterinárske. Spisy týchto oddelení sú uložené spolu s ostatnou spisovou agendou. Ostatné spisy odborného rázu sa zasielali k vybaveniu príslušným odborným oddeleniam do Zvolena. V spisovej agende z týchto odborov sa uschovali najmä spisy technického oddelenia /čo

sa týka výstavby ciest a iných objektov/, lesného oddelenia /spisy týkajúce sa lesného hospodárenia/ medzi administratívnou agendou a lesné priestupky medzi agendou priestupkovou.

Z účtovnej agendy sú vo fonde zachované iba obecné rozpočty, rozpočet okresného úradu a záverečné účty. Tieto sú uložené medzi administratívnou agendou.

Súčasťou inventáru fondu sú evidenčné knihy, registratúrne pomôcky a spisový materiál.

Fond obsahuje 52 inventárnych jednotiek. Evidenčných kníh a registratúrnych pomôcok je celkom 37, inventárnych jednotiek spisov 15, uložených v 46 krabiciach.

Fyzický stav materiálu je pomerne dobrý.

Pri knihách a registratúrnych pomôckach sme zvolili za inventárnu jednotku knihu, alebo zošit. Inventárny záznam pri knihe sa skladá z inventárneho čísla, názvu a ročníka. Pri registratúrnych pomôckach sú tieto údaje rozšírené ešte o číselný rozsah /podacie protokoly, evidenčné deníky a pod. /.

Pri spisovom materiáli uvádzame z technických dôvodov číselné náležitosti inventárneho záznamu okrem inventárneho čísla v jednom riadku v poradí : signatúra, ročník, číselný rozsah spisov, číslo krabice. Súčasťou inventárneho záznamu pri spisoch je charakteristika obsahu inventárnej jednotky informujúca o významnejších aktoch.

V charakteristike nie sú podchytené spisy o činnosti robotníckeho hnutia, ani o činnosti KSČ, nakoľko k týmto bol vypracovaný samostatný tematický katalóg.

Ako pomôcka k rýchlejšej orientácii v inventári slúži osobný, miestny a vecný register.

IV.

Rozbor obsahu fondu.

Hodnota prezidiálnych spisov tkvie hlavne v ich význame pre politic-
ké dejiny okresu. V rukách okresného náčelníka sa sústreďovali všetky naj-
dôležitejšie zprávy o činnosti jednotlivých strán, organizácií a spolkov
v okrese, posielané mestárskymi úradmi, alebo žandárskymi stanicami. Z tých
istých prameňov poznal náčelník OÚ najlepšie aj hospodársku situáciu v ok-
rese. Náčelník OÚ rozhodoval o personálnych veciach svojich podriadených
a vo veciach správnych. Preto táto časť spisov fondu má najväčšiu hodnotu.

Administratívna agenda je o veľa rozsiahlejšia a odzrkadľuje sa v nej
najmä hospodársky charakter okresu a sociálne postavenie obyvateľstva.
V administratívnej agende sa uchovali žiadosti o vyživovacie príspevky
a podpory v nezamestnanosti, prevádzanie domového obchodu, žiadosti o po-
volenia na stavby rodinných domkov, bádanie po nezvestných osobách, žiados-
ti o priznanie domovskej príslušnosti, povolenia k zbieraniu milodariv
a pod. V administratívnej agende sa tiež nachádzajú hlásenia o činnosti
rôznych kultúrnych a telovýchovných spolkov ako aj niektoré zprávy o verej-
ných zhromaždeniach rôznych politických strán. Fond taktiež obsahuje všet-
ky zprávy o vydaných vízach občanom SSSR, ktorí prichádzali vtedy do ČSR.

Z uložených spisov je možné urobiť si obraz o hospodárskych, politic-
kých i kultúrnych pomeroch v okrese Sv. Kríž nad Hronom /Žiar nad Hronom/
v rokoch 1923 až 1928.

Okres svätokrížsky bol temer výlučne poľnohospodárskeho charakteru.
Veľká väčšina obyvateľov bola súkromne hospodáriacimi roľníkmi a len časť
- veľmi malá - mala iné zamestnanie. Obyvatelia nemeckých obcí Jánova Le-
hota a Nová Lehota boli z veľkej časti murármi a chodli za prácou nielen
do rôznych miest v ČSR, ale aj za hranice a to najmä do Francúzska. Urči-
tá časť mužov z týchto dvoch obcí okresu pracovala v uholných baniach
v Handlovej a boli to práve oni, čo začali vo svätokrížskom okrese propa-

govať politiku KSČ. Boli tu založené dve miestne organizácie KSČ, ale neskoršie -asi v roku 1925 /nieť presných zprávy/ zanikli a v okrese svätokrižskom nebolo ani jednej organizácie KSČ.

Slabá uvedomelosť obyvateľstva bola následkom toho, že celý priemysel okresu charakterizovali dve väčšie pily na spracovanie dreva a to v Šašovskom Podhradí a na Klaku, a niekoľko kamenných lomov, ktoré pracovali len príležitostne.

Velká časť obyvateľstva, najmä v okolí Svätého Kríža bola priamo zainteresovaná na biskupských majetkoch, alebo buď na nich pracovala, alebo sa ich prenajímala. Preto niet divu, že obyvateľstvo bolo hlboko nábožensky založené a že rozhodujúce postavenie mala v okrese Hlinkova ľudová strana, za ktorú veľmi horlivo pracovali najmä farári a časť učiteľstva. Čiastočné úspechy dosahovala aj strana republikánska, ktorú zase všemožne podporovali úradníci.

V administratívnej agende sa ešte nachádzajú spisy o povolení živností, najmä výčapnícke licencie, učňovské zmluvy, zprávy okresného veterinára a okresného lekára o výskyte rôznych nákazlivých nemocí /dost' často - trachom/.

Administratívne spisy ďalej poskytujú údaje o elektrifikácii obcí okresu, o stavbe cesty Handlová - Svätý Kríž /Žiar nad Hronom/, ako aj zavedení vodovodu v okresnom sídle. Dávajú obraz o činnosti školstva, ako aj o kultúrnom raste obyvateľstva /zakladanie knižníc, divadelná činnosť a pod/.

K výskumu života chudobných vrstiev, najmä občanov cigánskeho pôvodu možno použiť priestupkové spisy.

Inventár vyhotovil Jozef Mácel a register vyhotovila Margita Sáčková, pracovníci Okresného archívu v Žiari nad Hronom so sídlom v Kremnici v roku 1965.

Zoznam použitých skratiek.

DHS	Dobrovolný hasičský sbor
HSĽS	Hlinkova slovenská ľudová strana
NOF	Národná obec fašistická
NÚ	Notársky úrad
NZ	Národné zhromaždenie
OS	Okresný súd
OÚ	Okresný úrad
OV	Okresný výbor
ŽÚ	Župný úrad

1. 100
 2. 200
 3. 300
 4. 400
 5. 500
 6. 600
 7. 700
 8. 800
 9. 900
 10. 1000

I N V E N T Á R

1. 100
 2. 200
 3. 300
 4. 400
 5. 500
 6. 600
 7. 700
 8. 800
 9. 900
 10. 1000

1. 100
 2. 200
 3. 300
 4. 400
 5. 500
 6. 600
 7. 700
 8. 800
 9. 900
 10. 1000

I. K N I H Y

A. Evidenčné

1. ✓ Evidencia cestovných pasov /pasový protokol a index/ ✓ 1923 ✓
2. ✓ Evidencia cestovných pasov /pasový protokol a index/ ✓ 1924 ✓
3. ✓ Evidencia cestovných pasov /pasový protokol a index/ ✓ 1925 ✓
4. ✓ Evidencia cestovných pasov /pasový protokol a index/ ✓ 1926 ✓
5. Evidencia cestovných pasov /pasový protokol a index/ ✓ 1927 ✓
6. Evidencia cestovných pasov /pasový protokol a index/ ✓ 1928 ✓
7. ✓ Evidencia o vydaných cestovných pasoch ✓ 1923-28 ✓
8. Evidencia robotných knižiek ✓ 1923 ✓
9. Evidencia robotných knižiek ✓ 1924 ✓
10. Evidencia služobných knižiek ✓ 1924 ✓

II. S P I S O V Ý M A T E R I Á L

A. Registratúrne pomôcky

a/ prezidiálne

11. Prezidiálny protokol ✓ 1923 1-257 ✓
12. Prezidiálny protokol ✓ 1924 1-268 ✓
13. Prezidiálny protokol ✓ 1925 1-453 ✓
14. Prezidiálny protokol ✓ 1926 1-432 ✓
15. Prezidiálny protokol ✓ 1927 1-398 ✓
16. Prezidiálny protokol ✓ 1928 1-228 ✓
17. Prezidiálny index ✓ 1926 ✓
18. Prezidiálny index ✓ 1 927 ✓

b/ administratívne

19. Administratívny protokol ✓ č. 1-14507 1923 ✓
20. Administratívny protokol ✓ č. 1-4891 1924 ✓
21. Administratívny zápisník ✓
/protokol, výpravná kniha,

	kniha základných čísel,		
	kniha župných výnosov a		
	kniha ministerských výnosov/	č. 1-5358	1925 ✓
22.	Administratívny zápisník ✓	č. 1-5432	1926 ✓
23.	Administratívny zápisník ✓	č. 1-5256	1927 ✓
24.	Administratívny zápisník ✓	č. 1-2917	1928 ✓
25.	Administratívny index ✓		1923 ✓
26.	Administratívny index ✓		1924 ✓
27.	Administratívny index ✓		1925 ✓
28.	Administratívny index ✓		1926 ✓
29.	Administratívny index ✓		1927 ✓
30.	Protokol o prehliadke zvierat ✓		1923 ✓
31.	Poštová kniha ✓		1923 ✓
32.	Výpravná kniha ✓		1926 ✓

c/ vojenské

33.	Vojenský protokol ✓		1924 ✓
34.	Vojenský protokol a index ✓		1925 ✓
35.	Vojenský protokol ✓		1926 ✓
36.	Vojenský protokol ✓		1927 ✓
37.	Vojenský protokol ✓		1928 ✓
38.	Index vojenského protokolu ✓		1924 ✓
39.	Index vojenského protokolu ✓		1926 ✓
40.	Index vojenského protokolu ✓		1927 ✓

d/ priestupkové

41.	Priestupkový protokol ✓		1923 ✓
42.	Priestupkový protokol ✓		1927 ✓
43.	Priestupkový index ✓		1923 ✓
44.	Priestupková evidencia ✓		1927-28 ✓
45.	Priestupkový protokol ✓		1925 ✓

B. S P I S Y
a/ prezidiálne

46. 1923 2-256 1
Zpravodajské služby pre iné štáty; rázie; evidencia cudzincov; osobné záležitosti zamestnancov OÚ; poburovanie proti republike; zmena náčelníka OÚ; činnosť zakázanej rodobraný v okrese; politická činnosť počas obecných volieb.
47. 1924 1-267 2
Zvolanie zasadnutia OÚ; maďarská zpravodajská služba; zoznam nespoľahlivých brancov v okrese; stavba vodovodu vo Sv.Kríži nad Hronom; oslavy 60-tych narodenín A.Hlinku vo Sv.Kríži.
48. 1925 1-224 3
Diciplinárne záležitosti zamestnancov OÚ; zriaďovanie verejných knižníc; oslavy 1.mája 1925; Maloroľnícky sväz na Slovensku - činnosť.
- 1925 225-447 4
Smernice mobilizácie; rozširovanie irredentistického časopisu "Slovák"; rozdelenie obcí okresu k OS v Kremnici a v Novej Bani; prípravy politických strán pre voľby do NZ.
49. 1926 1-200 5
Evidencia politicky nespoľahlivých brancov v okrese; osobné záležitosti zamestnancov OÚ; slovenská irredenta v Poľsku.
- 1926 201-432 6
Revízia účtovných deníkov na OÚ; cesty maďarských vyzvedačov do ČSR; oslavy štátneho sviatku 28.X. v okrese; používanie zbraní žandárstvom; výkaz škôd spôsobených vojenským cvičením.
50. 1927 2-200 7
Voľba prezidenta republiky; zoznam študentov z okresu študujúcich v Maďarsku; národná obec fašistická - tvorenie úderných čiat; mobilizačné vyhlášky - jazyková úprava.

1927 201-398 8

Rothermerovská akcia; kontrola telefónneho styku s Maďarskom, štatistika priemyselných podnikov v okrese; počet obyvateľov a počet hlasov strán pri voľbách v r.1925; výsledky politických strán v obecných voľbách.

51. 1928 1-226 9

Generálna razia na Slovensku, maďarský národný sväz - zoznam odbočiek, klasifikácia motorových vozidiel, manipulácia s cestovnými pasmi, relácie o schôdzach.

b/ administratívne

52. 1923 1-770 10

Prohlášky nezamestnaných; povolenia na nosenie zbraní; priemyselné listy; odpisy matric - sobáše, cestovné pasy, činnosť DHS, vyživovacie príspevky, žiadosti o štátne občianstva, domové listy, rozpočty obcí - uzávierky z predchádzajúcich rokov.

53. 1924 3-653 11

Výčapné licencie, pravidelné mesačné zprávy pre župný úrad, priemyselné listy, povolenia na stavbu, štatistika vystahovalectva v r. 1924, Veľká Lovča - založenie organizácie "Orol"; asistencia žandárstva pri exekúciach.

1924 658-1193 12

Prihlášky o podporu v nezamestnanosti; lekárske prehliadky vystahovalcov do Francie; organizácia remeselníkov; záverečné účty OÚ, obecné rozpočty; štatistické výkazy o nezamestnanosti.

1924 1203-1600 13

Kresťansko-soc. strana - príprava k voľbám do NZ, súpis hluchonemých na Slovensku, volebné trovy, zoznam obecných ciest, evidencia Cigánov, pasová agenda, obecné rozpočty na rok 1924.

1924 1600-2161 14

Židovská cirkevná obec vo Sv.Kríži; požiar na pile Klak, stavebná

živnosť; Slovenská národná jednota - zakladanie organizácií v obciach; voličské zoznamy.

1924 2173-3057 15

Výkaz podporovaných v nezamestnanosti, domovské listy, cestovné pasy, elektrifikácia obcí, Slovenská strana ľudová - činnosť; Rolnícka beseda - činnosť.

1924 3065-3747 16

"Interhelpe" - činnosť; brušný týfus v obci Slaská; smerné ceny potravín; zoznam priemyselných podnikov a závodov v okrese, súpis obilia; činnosť HSLS vo Sv.Kríži.

1924 3803-4883 17

Voličské zoznamy; úprava zdravotných obvodov; priebeh osláv 28.X. ; krádež poštového vreca s peniazmi, návrh ŽÚ na zlúčenie okresu svätokrížskeho s kremnickým, organizovanie babtistáv; zasadnutie OÚ.

54. 1925 1-467 18

Výkaz nezamestnanosti; stavba cesty Handlová - Sv.Kríž /Žiar nad Hronom/, evidencia tanečných zábav a hudobných podnávok, konečné rozhodnutie o zlúčení okresu s okresom kremnickým, pretvorenie priemyselnej organizácie, súpis školopovinných hluchonemých detí; protidrahotná akcia.

1925 486-897 19

Schôdza "Slovenskej Domoviny" vo Sv.Kríži, štátne občianstvá funkcionárov obce židovskej, očkovanie proti kiahňam, činnosť Červeného kríža, činnosť "Interhelpe".

1925 902-1418 20

Ženské školy; štatistika mlynov; výkaz nezamestnaných lesných a poľnohospodárskych robotníkov, ošacovacia akcia pre vojnových poškodencov; súpis zásob obilia; revízia spolokov.

1925 1426-1997 21

Zakladanie Katolíckej jednoty v obciach; štrajk baníkov, oslavy 1.mája; potieranie obchodu so ženami a deťmi, pátranie po domovskej príslušnosti, matričné tlačivá;

1925 2001-2581 22

Vojenské signály - užívanie; založenie nemckého kultúrneho spolku v Janovej Lehote; pracovná zmluva o dodávaní slovenských poľnohospodárskych robotníkov na práce do Nemecka, zakladanie Kresťanského roľníckeho združenia v okrese.

1925 2620-3296 23

Výkaz nezamestnanosti; prepočítanie valút; zbierka pre vojnových poškodencov; "Interhelpe" - činnosť; boj proti rakovine; zakladanie "Slovenskej Domoviny"; Republikánska, strana - činnosť.

1925 3308-4000 24

Rozpočet župy XVIII. na rok 1926, revízia notariátov; Republikánska strana roľníckeho a maloroľníckeho ľudu v Lutile; ceny múky; pasová agenda.

1925 4001-4598 25

Založenie Československej Domoviny v Lutile, stavba cesty Jalná - Trnavá Hora - Klačany, predvolebná činnosť politických strán.

1925 4604-5407 26

Rozširovanie letákov politických strán, chov hodvábnika v obciach Malá Lovča a Veľká Lovča, súpis keramických surovín v okrese, zvolanie zasadnutia OV; zloženie knižnej rady v Slaskej.

55. 1926 1-399 27

Štatistika vystahovalectva; ceny životných potrieb; činnosť divadelných krúžkov; situačné zprávy; subvencia na vybudovanie vodovodu vo Sv.kríži.

1926 421-996 28

Hlásenie o nákazlivých ochoreniach, výkaz nezamestnanosti, Masarykova liga, hlavné odvody; trachom u brancov; činnosť "Interhelpa".

1926 1002-1598 29

Podpora pre ústav slepcov v Levoči, reorganizácia učňovských škôl, spolok čsl. "Zlatého kríža", výdavky pri voľbách do NZ, podpora pre hluchonemých v Kremnici, opatrenie proti Cigánom.

1926 1605-2494 30

Unifikácia súdnych a správnych obvodov; HSĽS - zoznam organizácií v okrese; učňovské zmluvy; zpráva o neúčasti na voľbách do NZ; skautské mládežnícke organizácie.

1926 2504-3188 31

Živelné pohromy; opatrenia proti drahote; stavba vodovodu vo Sv.Kríži; protipožiarné opatrenia; ustanovenie hospodárskych znalcov, prehliadka závodov; stavba elektrického vedenia Sv.Križ - Handlová.

1926 3204-3994 32

Odcudzenie obecných pozemkov"; zvolanie OV; rozpočet župy na rok 1927; vyberanie poplatkov za úradné výkony; systemizácia miest úradníctva; vyloženia voličských zoznamov.

1926 4007-4810 33

Rozpočty obcí na rok 1927; vystahovalectvo do Kanady; Masarykova letecká liga; zvolanie OV; revízia notariátov; návrh politických strán svojich členov pre volebné komisie.

1926 4815-5353 34

Žiadosti o vyživovacie príspevky; revízia notariátov; pasové záležitosti; ľudové zhromaždenie HSĽS vo Sv.Kríži.

56. 1927 1-527 35

Návrh reformy verejnej správy; úprava stálych voličských zoznamov; ochotnícka divadelná činnosť v okrese; zvolanie OV; nesplnenie volebných povinností; stavba kostola vo Vieske.

1927 554-1099 36

Fašistické hnutie; zverolekárska výročná správa; Stará Kremnička - voľba obecného starostu; stavba telefónu v Jalnej; matričné záležitosti.

1927 1106-1735 37

Zátvor cesty Sv.Križ - Handlová; zbierka v prospech ČK zasadnutie OV; Nová Lehota - zrušenie poľnohospodárskej prenájomnej zmluvy; , rozpočty obcí; výsledky volieb do obecných zastupiteľstiev.

1927 1746-2448 38

Štatistika nezamestnanosti; oslavy 1.mája 1927; rozširovanie neperiodickej tlače; cestovné pasy do Nemecka; vyloženie voličských zoznamov; volebné právo príslušníkov brannej moci.

1927 2458-3102 39

Vykorisťovanie nezamestnaných; zvolanie OV; výkaz nemanželských detí, vojnové škody, udržiavanie vicinálnych ciest; obecné knižnice.

1927 3125-4760 40

Bartošova Lehôtka - preloženie notariátu; záverečné účty obcí, protirothermerovská akcia; zhromaždenie HSĽS vo Sv.Kríži - rečník Dr. J. Tiso, zvolanie OV; zápisnice zo zasadnutia OV za rok 1925.

1927 4782-5252 41

Rozpočet obcí na rok 1928; výtržnosti pri nástupe nováčkov na vojenskú službu; smernice o najímaní sezónneho robotníctva; zvolanie OV.

57. 1928 1-598 42

matričné záležitosti s cudzinou; výkaz práce a zostatkov; činnosť divadelných súborov v okrese; valné zhromaždenie nemeckého kultúrneho spolku v Janovej Lehote; založenie živnostenského spoločenstva vo Sv. Kríži.

1928 601-1200 43

Ľudácke výtržnosti v Lutile; žaloba obce Bartošová Lehôtka prenájomná zmluva OÚ; pamätná kniha župy XVIII. - zaslanie materiálu, zpráva o ľudovýchovnej činnosti.

1928 1212-1898 44

Oslobodenie obcí od zriaďovania finančných komisií, národopisné slávnosti v Banskej Bystrici, zaniknutie remeselníckej jednoty vo Sv. Kríži; štatistika obecných knižníc na Slovensku.

1928 1904-2745 45

Oslavy 1.mája 1928; Prochoť - tajné pálenie; boj proti mastičkárom v okrese; Hron - rozvodnenie; administratívne rozdelenie župy XVIII.

c/ priestupkové

58. 1923 743-1081 46
Priestupky pytliactva, nesprávneho prevádzania živnosti, podvodu, lesné priestupky, priestupky proti bezpečnosti tela, priestupky volebného zákona, priestupky držania zbrane bez povolenia.
59. 1925 5-299 46
Priestupky zbrojného patentu, proti verejnému poriadku, priestupok rušenia nočného kludu, cestného poriadku, priestupok vymeškávania vyučovania, priestupky pytliactva.
60. 1926 270-389 46
Priestupky živnostenského zákona, verejného poriadku, neoprávneného nosenia zbrane, proti bezpečnosti tela, lesné priestupky.

R E G I S T R E

O s o b n ý r e g i s t e r

Hlinka Andrej 47

Tiso Jozef 56

M i e s t n y r e g i s t e r

Banská Bystrica 57

Bartošova Lehôtka 56, 57

Československo 49

Francúzsko 53

Handlová 54, 55, 56

Hron 57

Jalná 54, 56

Janova Lehota 54, 57

Kanada 55

Klačany 54, 55

Kľak 53

Kremnica 48, 54, 55

Levoča 55

Lutila 54, 57

Maďarsko 47, 49, 51

Malá Lovča 54

Nová Baňa 48

Nová Lehota 56

Nemecko 54, 56

Pol'sko 49

Prochot 57

Slaská 53, 54

Slovensko 51, 53, 57, 48

Stará Kremnička 56

Svätý Kríž /teraz Žiar nad Hronom/ 47, 53, 54, 55, 56, 57

Trnavá Hora 54

Velká Lovča 53, 54

Vieska 56

Žiar nad Hronom / pozri Svätý Kríž /

V e c n ý r e g i s t e r

A

agenda pasová	53, 54
akcia ošacovacia	54
- protidrahotná	54
- protirothermerovská	56

B

baptisti - organizovanie	53
baníci - štrajk	54
branci - nákazlivá choroba	55
- - nespoľahlivosť	47, 49

C

ceny potravín	53, 54, 55
cestovné pasy	52, 53, 56
- - manipulácia	51
cesty :	
- stavba	54
- zátvor	56
- vicinálne	56
Cigáni :	
- evidencia	53
- opatrenia	55
cudzinci - evidencia	46

Č

časopis -- "Slovák"	48
Červený kríž	55

Červený kríž - zbierka	56
Československá domovina - založenie	54
D	
divadelný súbor	56, 57
DHS - činnosť	52
domovská príslušnosť	52, 53, 54
drahota - protiopatrenia	55
E	
elektrické vedenie	55
elektrifikácia	53
evidencia :	
- brancov	49
- Cigánov	53
- hudobných podnikov	54
exekúcie - asistencia žandárstva	53
F	
fašistické hnutie	56
finančná komisia	57
H	
HSĽS :	
- činnosť	53
- zhromaždenie	55, 56
hluchonemí :	
- podpora	55
- súpis	53, 54

hodvábnik - chov	54
hospodárski znalci	55
Hron - rozvodnenie	57
hudobné podnáky	54
I	
irredenta slovenská v Poľsku	49
irredentistický časopis "Slovák"	48
Interhelpe - činnosť	54, 55
J	
jazyková úprava	50
K	
Katolícka jednota	54
keramické suroviny	54
kiahne	54
knižnice	48, 54, 56, 57
kostol - stavba	56
krádež poštového vreca	53
Kresťanské roľnícke združenie	54
Kresťansko - sociálna strana	53
krúžok - divadelný	55, 57
L	
lekárske prehliadky	53
letáky	54
licencie výčapné	53
liga masarykova proti TBC	55

Ľ

ľudácke výtržnosti	57
ľudové zhromaždenie - HSĽS	55
ľudovýchovná činnosť	57

M

maďarskí vyzvedači	49
maďarský národný sväz	51
masarykova liga proti TBC	55
mastičkári	57
matričné tlačivá	54
- záležitosti	56, 57
mládežnícke organizácie	55
mlyny	54
mobilizácia - smernice	48
mobilizačné vyhlášky	50
motorové vozidlá	51

N

nákazlivé choroby	53, 55
Národná obec fašistická	50
národné zhromaždenie	48, 55
Nemecký kultúrny spolok	54, 57
nemanželské deti - výkaz	56
nezamestnaní	52, 54, 56
nezamestnanosť :	
- prihlášky o podporu	53
- výkazy	53, 54, 55, 56

N

notariáty - zmena sídla	56
- - revízia	54, 55
nováčkovia - nástup na vojenskú službu	56

O

obce :

- cirkevné	53
- cesty	53
- elektrifikácia	53
- finančné komisie	57
- prádelenie k OS	48
- rozpočty	52, 53, 55, 56
- záverečné účty	56

obecné :

- knižnice	56, 57
- pozemky	55
- voľby	46, 50
- zastupiteľstvá	56

obecný starosta - voľby 56

obilie - súpis 53, 54

obchod 54

očkovanie proti kiahňam 54

odpisy matiek 52

okres svätokrížsky - zlúčenie s kremnickým 54

Okresný súd - pridelenie obcí 48

Okresný výbor :

- - zvolanie zasadnutia	54, 55, 56
- - zápisnice	56

Okresný úrad :

Okresný úrad :

-	-	zasadnutie	53
-	-	záverečné účty	53
-	-	zmena náčelníka	46
-	-	zvolanie zasadnutia	47

opatrenia proti drahote 55

organizácia :

		HSĽS	55
		"Orol"	53
		remeselníkov	53

organizácie mládežnícke 55

organizovanie baptistov 53

oslavy :

-	1.mája	1925	48, 54
-	-	1927	56
-	-	1928	57
-	28.X.	1924	53
-	28.X.	1926	49

P

pamätaná kniha župy - zaslание materiálu 57

pasová agenda 53, 54, 55, 56

píla v Klaku - požiar 53

podpora :

-	pre hluchonemých	55
-	pre slepcov	55

pohromy živelné 55

politická organizácia - činnosť 53

politické strany :			
-	-	návrh členov pre volebné komisie	55
-	-	letáky	54
-	-	predvolebná činnosť	54
-	-	prípravy pre voľby	48
-	-	volebné výsledky	50
poplatky za úradný výkon			55
pošta - krádež vreca			53
potraviny - ceny			53
povolenia na nosenie zbraní			52
-	-	na stavbu	53
požiar na pile v Klaku			53
prehliadka závodov			55
prenájomná zmluva			57
priemyselná organizácia			54
priemyselné listy			52, 53
priemyselné podniky			50, 53
priestupky			58, 59, 60
prihlášky nezamestnaných			52
príspevky vživovacie			52, 55
protidrahotná akcia			54
protipožiarne opatrenia			55
pozemky - odcudzenie			55
R			
rada knižničná			54
rakovina			54
razia :			46
-	-	generálna	51
-	-	na Slovensku	51

reforma verejnej správy - návrh	56
relácie o schôdzach	51
remeselníci	53, 57
reorganizácia učňovských škôl	55
republikánska strana	54
revízia notariátov	54, 55
- spolokov	54
robotníci - dodávanie na práce	54
Rodobrana	46
Rolnícka beseda - činnosť	53
rothermerovská akcia	50, 56
rozširovanie tlače	56
rozpočty obcí	52, 53, 55, 56
- župy	55
 S	
schôdze - relácie	51
situačné zprávy	55
"Slovák" - irredentistický časopis	48
Slovenská domovina	54
slovenská irredenta v Poľsku	49
Slovenská národná jednota - zakladanie	53
Slovenská strana ľudová - pozri HSĽS	
smernice pre prípad mobilizácie	48
- o najímaní robotníkov	56
sobáše - odpisy z matrik	52
spolky - revízia	54
- - zakladanie	53
starosta - voľby	56

stavba :

- cesty	54
- elektrického vedenia	55
- kostola	56
- telefónu	56
- vodovodu	47, 55
stavebná živnosť	53
stavebné povolenie	53
súdne a správne obvody - unifikácia	55
súpis hluchonemých	53
súpis obilia	54
systemizácia miest úradníctva	55

Š

škody vojnové	56
škody spôsobené vojenským cvičením	49
štatistika :	
- mlynov	54
- nezamestnanosti	56
- priemyselných podnikov	50
- vystahovalectva	53, 55
štatistické výkazy o nezamestnanosti	53
štátne občianstvá	52, 54
štrajk baníkov	54
študenti v Maďarsku	50

T

tajné pálenie	57
tanečné zábavy - evidencia	54

telefón - stavba	56
telefónny styk s Maďarskom	50
tlač - rozširovanie	56
tlačivá matričné	54
U	
učňovské školy	58
- zmluvy	55
unifikácia správnych a súdnych obvodov	55
Ú	
úradné výkony - poplatky	55
účty záverečné	53
- - oú	56
V	
Valné zhromaždenie	57
valuty	54
verejná správa - návrh reformy	56
verejné knižnice	48
vicinálne cesty	56
vodovod - stavba	47, 55
vojenská služba	56
vojenské cvičenie - výkaz škôd	49
vojenské signály - užívanie	54
vojnové škody	56
vojnoví poškodení	54
volebné komisie - návrh členov	55
- povinnosti	56
- práva	56

voličské zoznamy	53, 55, 56
volby	50, 53
- činnosť politických strán	54
- do NZ	48, 50, 53, 55
- obecného starostu	56
- prezidenta republiky	50
- výsledky	56
výkaz nemanželských detí	56
- nezamestnanosti	53, 54, 55
- práce	57
vykorisťovanie nezamestnaných	56
vystahovalci - lekárske prehliadky	53
vystahovalectvo	53, 55
Z	
zakladanie organizácií v obciach	53
záležitosti matričné	56
- pasové	55
zátvor cesty	56
závody - prehliadka	55
zbierky	54, 56
zbrane - povolenia na nosenie	52
- - používanie žandárstvom	49
zdravotné obvody	53
zhromaždenie - HSĽS	56
zmluvy :	
- prenájomné	57
- učňovské	55
- zrušenie	56

zoznamy :

- nespoľahlivých brancov	47
- obecných ciest	53
- odbočiek maďarského národného sväzu	51
- priemyselných podnikov a závodov	53
- voličské	53, 55, 56
zpráva o ľudovýchovnej činnosti	57
zpravodajská služba	46, 47
zprávy pre ŽÚ	53
- situačné	55
zverolekárska zpráva	56
Ž	
žandári - asistencia pri exekúciách	53
- - používanie zbraní	49
Židia - cirkevné obce	53
- - štátne občianstva	54
živnostenské spoločenstvá	57
živnostenský spolok	57
živelné pohromy	55
životné potreby	55
župa - administratívne rozdelenie	57
- - rozpočet	54, 55
župný úrad - mesačné zprávy	53
- - návrh na zlúčenie okresov	53

O B S A H

Úvod	2
Vývoj organizácie Okresného úradu	3 - 5
Dejiny fondu	5 - 6
Archívna charakteristika fondu	7 - 8
Rozbor obsahu fondu	9 - 10
Zoznam značiek	11
Inventár	
I. Knihy evidenčné	13
II. Spisový materiál	
A. Registratúrne pomôcky	
a/ prezidiálne	13
b/ administratívne	13
c/ vojenské	14
d/ priestupkové	14
B. Spisy	
a/ prezidiálne	15
b/ administratívne	16 - 20
c/ priestupkové	21
Osobný register	23
Miestny register	24 - 25
Vecný register	26 - 37
Obsah	38